

Zbiór Orzeczeń

Sprawa C-664/15

**Protect Natur-, Arten- und Landschaftsschutz Umweltorganisation
przeciwko
Bezirkshauptmannschaft Gmünd**

(wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Verwaltungsgerichtshof)

Odesłanie prejudycjalne – Środowisko naturalne – Dyrektywa 2000/60/WE – Polityka Unii w dziedzinie gospodarki wodnej – Artykuł 4 ust. 1 i art. 14 ust. 1 – Obowiązek zapobiegania pogarszaniu się stanu części wód i zachęcania wszystkich zainteresowanych stron do aktywnego udziału we wdrażaniu dyrektywy – Konwencja z Aarhus – Udział społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostęp do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska – Artykuł 6 i art. 9 ust. 3 i 4 – Karta praw podstawowych Unii Europejskiej – Artykuł 47 – Prawo do skutecznej ochrony sądowej – Przedsięwzięcie, które może wywierać wpływ na stan wód – Postępowanie administracyjne w przedmiocie wydania pozwolenia – Organizacja ochrony środowiska – Wniosek o uznanie charakteru strony postępowania administracyjnego – Możliwość powołania się na prawa wynikające z dyrektywy 2000/60/WE – Utrata statusu strony postępowania i prawa do wniesienia skargi w wypadku brak powołania się na te prawa we właściwym czasie w toku postępowania administracyjnego

Streszczenie – wyrok Trybunału (druga izba) z dnia 20 grudnia 2017 r.

1. *Środowisko naturalne – Polityka wodna Unii – Dyrektywa 2000/60 – Cele środowiskowe w odniesieniu do wód powierzchniowych – Wiążący charakter przepisów ustanawiających te cele i obowiązek ich realizacji przez państwa członkowskie*

[art. 4 ust. 3 TUE, art. 19 ust. 1 TUE; art. 288 TFUE; dyrektywa 2000/60 Parlamentu Europejskiego i Rady, motywy 11, 19, 27, art. 1, art. 4 ust. 1 lit. a) ppkt (i)–(iii)]

2. *Środowisko naturalne – Konwencja z Aarhus – Dostęp do wymiaru sprawiedliwości – Środki odwoławcze – Decyzja dotycząca pozwolenia na przedsięwzięcie, które może mieć wpływ na stan wód – Uregulowanie krajowe uniemożliwiające wniesienie skargi przez organizację ochrony środowiska – Niedopuszczalność*

(Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, art. 47; konwencja z Aarhus, art. 9 ust. 3; dyrektywa 2000/60 Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 4; decyzja Rady 2005/370)

3. *Środowisko naturalne – Konwencja z Aarhus – Dostęp do wymiaru sprawiedliwości – Środki odwoławcze – Obowiązek odstąpienia przez sądy krajowe od stosowania przepisów prawa krajowego stanowiących przeszkodę w korzystaniu z prawa do wniesienia skargi – Zakres*

(Konwencja z Aarhus, art. 9 ust. 3; decyzja Rady 2005/370)

4. *Środowisko naturalne – Konwencja z Aarhus – Dostęp do wymiaru sprawiedliwości – Środki odwoławcze – Decyzja dotycząca pozwolenia na przedsięwzięcie, które może mieć wpływ na stan wód – Uregulowanie krajowe ograniczające prawo do wniesienia skargi do osób, które uczestniczyły w postępowaniu w przedmiocie wydania pozwolenia – Niedopuszczalność*

(Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, art. 47; konwencja z Aarhus, art. 9 ust. 3; dyrektywa 2000/60 Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 14 ust. 1; decyzja Rady 2005/370)

5. *Środowisko naturalne – Konwencja z Aarhus – Dostęp do wymiaru sprawiedliwości – Środki odwoławcze – Decyzja dotycząca pozwolenia na przedsięwzięcie, które może mieć wpływ na stan wód – Ograniczenie prawa do wniesienia skargi do osób, które uczestniczyły w postępowaniu w przedmiocie wydania pozwolenia – Uregulowanie krajowe przewidujące wygaśnięcie prawa do wniesienia skargi w wypadku braku podniesienia przez daną osobę jej zastrzeżeń w odpowiednim czasie w ramach owego postępowania – Niedopuszczalność*

(Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, art. 47; konwencja z Aarhus, art. 9 ust. 3, 4; decyzja Rady 2005/370)

1. Zobacz tekst orzeczenia.

(zob. pkt 31–35)

2. Artykuł 9 ust. 3 Konwencji o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, podpisanej w Aarhus w dniu 25 czerwca 1998 r. i zatwierdzonej w imieniu Wspólnoty Europejskiej decyzją Rady 2005/370/WE z dnia 17 lutego 2005 r., w związku z art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, że prawidłowo utworzona i działająca zgodnie z wymogami przewidzianymi w prawie krajowym organizacja ochrony środowiska powinna mieć możliwość zakwestionowania przed sądem decyzji udzielającej pozwolenia na przedsięwzięcie, które może być sprzeczne z nałożonym w art. 4 dyrektywy 2000/60 obowiązkiem zapobiegania pogarszaniu się stanu części wód w art. 4 dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej.

Wyrażenie „wymagania, o ile takie istnieją, określone w prawie krajowym” zawarte w art. 9 ust. 3 konwencji z Aarhus, choć oznacza, że państwa będące stronami zachowują uprawnienia dyskrecjonalne przy stosowaniu tego przepisu, nie może bowiem pozwalać na to, by wprowadzały one wymagania tak surowe, że faktycznie organizacje ochrony środowiska nie miałyby możliwości kwestionowania działań lub zaniechań, o których mowa w tym przepisie.

(zob. pkt 48, 58; pkt 1 sentencji)

3. Zobacz tekst orzeczenia.

(zob. pkt 54–57)

4. Przepisy art. 9 ust. 3 tej konwencji, zatwierdzonej decyzją 2005/370, w związku z art. 47 karty oraz art. 14 ust. 1 dyrektywy 2000/60 należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one krajowym przepisom proceduralnym, które wykluczają w sytuacji takiej jak w postępowaniu głównym organizacje ochrony środowiska z prawa udziału jako stroną w postępowaniu o udzielenie pozwolenia wdrażającym dyrektywę 2000/60 i które ograniczają prawo do wniesienia skargi na decyzje wydane w takim postępowaniu jedynie do osób posiadających ten status.

(zob. pkt 81; pkt 2 sentencji)

5. Z zastrzeżeniem weryfikacji przez sąd odsyłający istotnych okoliczności faktycznych i właściwych przepisów prawa krajowego art. 9 ust. 3 i 4 wspomnianej konwencji, zatwierdzonej decyzją 2005/370, w związku z art. 47 karty należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się nałożeniu w sytuacji takiej jak w postępowaniu głównym na organizację ochrony środowiska reguły prekluzyjnej przewidzianej w krajowych przepisach proceduralnych, na podstawie której dana osoba traci status strony postępowania i w konsekwencji nie może wnieść skargi na decyzję wydaną w tym postępowaniu, jeżeli nie podniosła zarzutów w odpowiednim czasie już w postępowaniu administracyjnym, a najpóźniej na ustnym etapie tego postępowania.

(zob. pkt 101; pkt 3 sentencji)